

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności”

BIBLIOTEKA
ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
w WARSZAWIE

Wychodzi w połowie każdego miesiąca.

Redaktor
Dr. Zygmunt Gargas.

Redakcyja i Administracyja
Lwów, ulica Lelewela 1. 5.

Nr 14/05-09

Prenumerata
roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia
70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Dr. Aleksander Małaczyński: O połączeniu kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem życiowym. — Józef Kusz: Fundusze do obrotu u kas oszczędności. — W. S. Wkładki podwojone i wkładki zadawnione. — Józef Ingwer: W sprawie konwersji zaległych pożyczek hipotecznych. — A. Ossoliński: W sprawie statystyki Kas oszczędności. — A. Ossoliński: Terminy wypowiedzenia wkładek w Saksonii. — Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich Kas oszczędności. — Notatki. — Ruch wkładek za luty. — Bilanse Galicyjskich kas oszczędności.

O połączeniu kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem życiowym.

(Dokończenie.)

Podczas gdy dla zwykłych pożyczek hipotecznych na posiadłości *włościańskie* najdłuższy okres umorzenia wynosi 24 lat, dla pożyczek hipotecznych z ubezpieczeniem życiowym ustanowiono dłuższe okresy spłaty w 27¹/₂, 33 i 36¹/₂ latach. (Tablica II¹ i II²).

Podobnie dla pożyczek na realności *miejskie*, dla których najdłuższy okres umorzenia wynosi 39 lat, ustanowiono w razie kombinacji takiej pożyczki z ubezpieczeniem życiowym okresy spłaty na lat 44 i 57. (Tablica II³ i II⁴).

Tablice II¹ do II⁴ objaśniają dokładnie ile dłużnik stosownie do wieku i czasu trwania pożyczki opłacać będzie półrocznie tytułem raty pożyczkowej (na procent i kapitał) oraz tytułem premii asekuracyjnej.

Według tablicy II¹ i II² wymaga (umorzenie 4% włościańskiej pożyczki udzielonej na:
lat 27¹/₂ rocznej opłaty na procent, dodatek administracyę i amortyzacyę . . . 6.50%
lat 33 rocznej opłaty na procent, dodatek adm. i amortyzacyę 6.00%
lat 36¹/₂ rocznej opłaty na procent, dodatek adm. i amortyzacyę 5.76%

Biorąc tedy średni okres umorzenia pożyczek 33 lat i średnią premię asekuracyjną 3%, opłacałby rocznie 35-letni dłużnik tytułem pożyczki (umorzenia i oprocentowania) łącznie z asekuracyą ogółem 9% wypożyczonego kapitału, a więc mniej (o 1¹/₂%) aniżeli opłaca bez asekuracji życiowej przy 13¹/₂ letnim planie umorzenia.

Podobnie przy pożyczce na *małą* realność *miejską* (tablica II⁴) przy której normalny okres umorzenia wynosi 18 lat (rocznie 8%) może dłużnik Banku krajowego, który połączy tę pożyczkę z ubezpieczeniem życiowym, uzyskać n. p. zamiast 18-letniego planu umorzenia, plan na lat 44. We-

dług tego planu wynosi spłata i oprocentowanie kapitału rocznie tylko 5% — jeżeli więc przyjmiemy średni wiek 35 i doliczymy 3% premię asekuracyjną, dłużnik opłacać będzie to samo (8%), co płaciłby przy 18-letnim planie umorzenia bez asekuracji — a będzie miał tę pewność, że w razie wcześniejszej śmierci cały kapitał dłużny zostanie umorzony.

* * *

Bank krajowy obrał formę ubezpieczenia kapitału pośmiertnego według tablicy II. Krak. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, gdyż *chodziło o formę najprostszą i zarazem o asekuracyę najtańszą, a jest nią niewątpliwie zabezpieczenie kapitału pośmiertnego według tablicy II.*

* * *

Udzielanie pożyczek hipotecznych połączonych z ubezpieczeniem życiowym na okres dłuższy, aniżeli to przy zwykłych pożyczkach hipotecznych ma miejsce, mogłoby się spotkać co do pożyczek na realności *miejskie* z zarzutem, iż przeciągając zbyt długo okres umorzenia, osłabia się fundacyę listu zastawnego w tych wypadkach, gdzie budowa niezbyt trwała nie pozwala na długi okres umorzenia. Otóż na zarzut ten wypada przedewszystkiem zauważyć, że Bank krajowy, znany zresztą z ostrożności, badając przez swych znawców stan hipoteki miejskiej, nigdy wogóle nie pójdzie zbyt daleko w koncedowaniu dłuższego okresu umorzenia. Dalej podnieść należy, że czas trwania życia dłużnika jest sam w sobie ograniczony, i że właśnie asekuracya życiowa daje pewność, iż w chwili śmierci dłużnika przed wpływem okresu amortyzacyi pożyczka zostanie spłaconą. Wreszcie na wypadek, gdyby dłużnik żył istotnie dłużej, aniżeli wskazuje prawdopodobieństwo — upłaci on przez ów dłuższy okres tyle z kapitału dłużnego, że już sama wartość gruntu dawać będzie bezpieczeństwo dla reszty kapitału.

Co do okresów umorzenia pożyczek hipotecznych z ubezpieczeniem życiowym, to plany Banku krajowego, sięgające przy pożyczkach włościańskich od 13 do 36¹/₂ lat, zaś przy pożyczkach miejskich

Tabli-

dla pożyczek

powyżej

Dla umorzenia kapitału 100 koron

p 6 k-

Wiek dłużnika lat	jeżeli pożyczka udzie-											
	13			14 ¹ / ₂			17 ¹ / ₂			21		
	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie
	koron			koron			koron			koron		
21	5.25	1.09	6.34	4.75	1.09	5.84	4.25	1.09	5.34	3.75	1.09	4.84
22	5.25	1.11	6.36	4.75	1.11	5.86	4.25	1.11	5.36	3.75	1.11	4.86
23	5.25	1.13	6.38	4.75	1.13	5.88	4.25	1.13	5.38	3.75	1.13	4.88
24	5.25	1.15	6.40	4.75	1.15	5.90	4.25	1.15	5.40	3.75	1.15	4.90
25	5.25	1.17	6.42	4.75	1.17	5.92	4.25	1.17	5.42	3.75	1.17	4.92
26	5.25	1.20	6.45	4.75	1.20	5.95	4.25	1.20	5.45	3.75	1.20	4.95
27	5.25	1.23	6.48	4.75	1.23	5.98	4.25	1.23	5.48	3.75	1.23	4.98
28	5.25	1.26	6.51	4.75	1.26	6.01	4.25	1.26	5.51	3.75	1.26	5.01
29	5.25	1.29	6.54	4.75	1.29	6.04	4.25	1.29	5.54	3.75	1.29	5.04
30	5.25	1.31	6.56	4.75	1.31	6.06	4.25	1.31	5.56	3.75	1.31	5.06
31	5.25	1.25	6.60	4.75	1.35	6.10	4.25	1.35	5.60	3.75	1.35	5.10
32	5.25	1.39	6.64	4.75	1.39	6.14	4.25	1.39	5.64	3.75	1.39	5.14
33	5.25	1.42	6.67	4.75	1.42	6.17	4.25	1.42	5.67	3.75	1.42	5.17
34	5.25	1.46	6.71	4.75	1.46	6.21	4.25	1.46	5.71	3.75	1.46	5.21
35	5.25	1.50	6.75	4.75	1.50	6.25	4.25	1.50	5.75	3.75	1.50	5.25
36	5.25	1.55	6.80	4.75	1.55	6.30	4.25	1.55	5.80	3.75	1.55	5.30
37	5.25	1.59	6.84	4.75	1.59	6.34	4.25	1.59	5.84	3.75	1.59	5.34
38	5.25	1.63	6.88	4.75	1.63	6.38	4.25	1.63	5.88	3.75	1.63	5.38
39	5.25	1.68	6.93	4.75	1.68	6.43	4.25	1.68	5.93	3.75	1.68	5.43
40	5.25	1.74	6.99	4.75	1.74	6.49	4.25	1.74	5.99	3.75	1.74	5.49
41	5.25	1.79	7.04	4.75	1.79	6.54	4.25	1.79	6.04	3.75	1.79	5.54
42	5.25	1.84	7.09	4.75	1.84	6.59	4.25	1.84	6.09	3.75	1.84	5.59
43	5.25	1.91	7.16	4.75	1.91	6.66	4.25	1.91	6.16	3.75	1.91	5.66
44	5.25	1.98	7.22	4.75	1.98	6.73	4.25	1.98	6.23	3.75	1.98	5.73
45	5.25	2.05	7.30	4.75	2.05	6.80	4.25	2.05	6.30	3.75	2.05	5.80
46	5.25	2.14	7.39	4.75	2.14	6.89	4.25	2.14	6.39	3.75	2.14	5.89
47	5.25	2.22	7.47	4.75	2.22	6.97	4.25	2.22	6.47	3.75	2.22	5.97
48	5.25	2.32	7.57	4.75	2.32	7.07	4.25	2.32	6.57	3.75	2.32	6.07
49	5.25	2.42	7.67	4.75	2.42	7.17	4.25	2.42	6.67	3.75	2.42	6.17
50	5.25	2.52	7.77	4.75	2.52	7.27	4.25	2.52	6.77	3.75	2.52	6.27
51	5.25	2.64	7.89	4.75	2.64	7.39	4.25	2.64	6.89	3.75	2.64	6.39
52	5.25	2.76	8.01	4.75	2.76	7.51	4.25	2.76	7.01	3.75	2.76	6.51
53	5.25	2.88	8.13	4.75	2.88	7.63	4.25	2.88	7.13	3.75	2.88	6.63
54	5.25	3.01	8.26	4.75	3.01	7.76	4.25	3.01	7.26	3.75	3.01	6.76
55	5.25	3.15	8.40	4.75	3.15	7.90	4.25	3.15	7.40	3.75	3.15	6.90
56	5.25	3.30	8.55	4.75	3.30	8.05	4.25	3.30	7.55	3.75	3.30	7.05
57	5.25	3.46	8.71	4.75	3.46	8.21	4.25	3.46	7.71	3.75	3.46	7.21
58	5.25	3.63	8.88	4.75	3.63	8.38	4.25	3.63	7.88	3.75	3.63	7.38
59	5.25	3.81	9.06	4.75	3.81	8.56	4.25	3.81	8.06	3.75	3.81	7.56
60	5.25	4.—	9.25	4.75	4.—	8.75	4.25	4.—	8.25	3.75	4.—	7.75

ca II².

włociańskich

2.400 koron.

opłacać będzie dłużnik hipoteczny

rocznie

loną została na lat

24			27 ^{1/2}			33			36 ^{1/2}		
tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie
koron			koron			koron			koron		
3 5	1 09	4 59	3 25	1 09	4 34	3 -	1 09	4 09	2 88	1 09	3 97
3 5	1 11	4 61	3 25	1 11	4 36	3 -	1 11	4 11	2 88	1 11	3 99
3 5	1 13	4 63	3 25	1 13	4 38	3 -	1 13	4 13	2 88	1 13	4 01
3 5	1 15	4 65	3 25	1 15	4 40	3 -	1 15	4 15	2 88	1 15	4 03
3 5	1 17	4 67	3 25	1 17	4 42	3 -	1 17	4 17	2 88	1 17	4 05
3 5	1 20	4 70	3 25	1 20	4 45	3 -	1 20	4 20	2 88	1 20	4 08
3 5	1 23	4 73	3 25	1 23	4 48	3 -	1 23	4 23	2 88	1 23	4 11
3 5	1 26	4 76	3 25	1 26	4 51	3 -	1 26	4 26	2 88	1 26	4 14
3 5	1 29	4 79	3 25	1 29	4 54	3 -	1 29	4 29	2 88	1 29	4 17
3 5	1 31	4 81	3 25	1 31	4 56	3 -	1 31	4 31	2 88	1 31	4 19
3 5	1 35	4 85	3 25	1 35	4 60	3 -	1 35	4 35	2 88	1 35	4 23
3 5	1 39	4 89	3 25	1 39	4 64	3 -	1 39	4 39	2 88	1 39	4 27
3 5	1 42	4 92	3 25	1 42	4 67	3 -	1 42	4 42	2 88	1 42	4 30
3 5	1 46	4 96	3 25	1 46	4 71	3 -	1 46	4 46	2 88	1 46	4 34
3 5	1 50	5 -	3 25	1 50	4 75	3 -	1 50	4 50	2 88	1 50	4 38
3 5	1 55	5 05	3 25	1 55	4 80	3 -	1 55	4 55	2 88	1 55	4 43
3 5	1 59	5 09	3 25	1 59	4 84	3 -	1 59	4 59	2 88	1 59	4 47
3 5	1 63	5 13	3 25	1 63	4 88	3 -	1 63	4 63	2 88	1 63	4 51
3 5	1 68	5 18	3 25	1 68	4 93	3 -	1 68	4 68	2 88	1 68	4 56
3 5	1 74	5 24	3 25	1 74	4 99	3 -	1 74	4 74	2 88	1 74	4 62
3 5	1 79	5 29	3 25	1 79	5 04	3 -	1 79	4 79	2 88	1 79	4 67
3 5	1 84	5 34	3 25	1 84	5 09	3 -	1 84	4 84	2 88	1 84	4 72
3 5	1 91	5 41	3 25	1 91	5 16	3 -	1 91	4 91	2 88	1 91	4 79
3 5	1 98	5 48	3 25	1 98	5 23	3 -	1 98	4 98	2 88	1 98	4 86
3 5	2 05	5 55	3 25	2 05	5 30	3 -	2 05	5 05	2 88	2 05	4 93
3 5	2 14	5 64	3 25	2 14	5 39	3 -	2 14	5 14	2 88	2 14	5 02
3 5	2 22	5 72	3 25	2 22	5 47	3 -	2 22	5 22	2 88	2 22	5 10
3 5	2 32	5 82	3 25	2 32	5 57	3 -	2 32	5 32	2 88	2 32	5 20
3 5	2 42	5 92	3 25	2 42	5 67	3 -	2 42	5 42	2 88	2 42	5 30
3 5	2 52	6 02	3 25	2 52	5 77	3 -	2 52	5 52	2 88	2 52	5 40
3 5	2 64	6 14	3 25	2 64	5 89	3 -	2 64	5 64	2 88	2 64	5 52
3 5	2 76	6 26	3 25	2 76	6 01	3 -	2 76	5 76	2 88	2 76	5 64
3 5	2 88	6 38	3 25	2 88	6 13	3 -	2 88	5 88	2 88	2 88	5 76
3 5	3 01	6 51	3 25	3 01	6 26	3 -	3 01	6 01	2 88	3 01	5 89
3 5	3 15	6 65	3 25	3 15	6 40	3 -	3 15	6 15	2 88	3 15	6 03
3 5	3 30	6 80	3 25	3 30	6 55	3 -	3 30	6 30	2 88	3 30	6 18
3 5	3 46	6 96	3 25	3 46	6 71	3 -	3 46	6 46	2 88	3 46	6 34
3 5	3 63	7 13	3 25	3 63	6 88	3 -	3 63	6 63	2 88	3 63	6 51
3 5	3 81	7 31	3 25	3 81	7 06	3 -	3 81	6 81	2 88	3 81	6 69
3 5	4 -	7 50	3 25	4 -	7 25	3 -	4 -	7 -	2 88	4 -	6 88

Tabli-

dla pożyczek na

(kryte blachą lub dachówką, podlegające podatkowi domowo-czynszowemu
powyżej
Dla umorzenia kapitału 100 koron opła-

Wiek dłużnika lat	jeżeli pożyczka udzie-											
	13			15			18			22		
	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie
	koron			koron			koron			koron		
21	5.—	1.09	6.09	4.5	1.09	5.59	4.—	1.09	5.09	3.5	1.09	4.59
22	5.—	1.11	6.11	4.5	1.11	5.61	4.—	1.11	5.11	3.5	1.11	4.61
23	5.—	1.13	6.13	4.5	1.13	5.63	4.—	1.13	5.13	3.5	1.13	4.63
24	5.—	1.15	6.15	4.5	1.15	5.65	4.—	1.15	5.15	3.5	1.15	4.65
25	5.—	1.17	6.17	4.5	1.17	5.67	4.—	1.17	5.17	3.5	1.17	4.67
26	5.—	1.20	6.20	4.5	1.20	5.70	4.—	1.20	5.20	3.5	1.20	4.70
27	5.—	1.23	6.23	4.5	1.23	5.73	4.—	1.23	5.23	3.5	1.23	4.73
28	5.—	1.26	6.26	4.5	1.26	5.76	4.—	1.26	5.26	3.5	1.26	4.76
29	5.—	1.29	6.29	4.5	1.29	5.79	4.—	1.29	5.29	3.5	1.29	4.79
30	5.—	1.31	6.31	4.5	1.31	5.81	4.—	1.31	5.31	3.5	1.31	4.81
31	5.—	1.35	6.35	4.5	1.35	5.85	4.—	1.35	5.35	3.5	1.35	4.85
32	5.—	1.39	6.39	4.5	1.39	5.89	4.—	1.39	5.39	3.5	1.39	4.89
33	5.—	1.42	6.42	4.5	1.42	5.92	4.—	1.42	5.42	3.5	1.42	4.92
34	5.—	1.46	6.46	4.5	1.46	5.96	4.—	1.46	5.46	3.5	1.46	4.96
35	5.—	1.50	6.50	4.5	1.50	6.—	4.—	1.50	5.50	3.5	1.50	5.—
36	5.—	1.55	6.55	4.5	1.55	6.05	4.—	1.55	5.55	3.5	1.55	5.05
37	5.—	1.59	6.59	4.5	1.59	6.09	4.—	1.59	5.59	3.5	1.59	5.09
38	5.—	1.63	6.63	4.5	1.63	6.13	4.—	1.63	5.63	3.5	1.63	5.13
39	5.—	1.68	6.68	4.5	1.68	6.18	4.—	1.68	5.68	3.5	1.68	5.18
40	5.—	1.74	6.74	4.5	1.74	6.24	4.—	1.74	5.74	3.5	1.74	5.24
41	5.—	1.79	6.79	4.5	1.79	6.29	4.—	1.79	5.79	3.5	1.79	5.29
42	5.—	1.84	6.84	4.5	1.84	6.34	4.—	1.84	5.84	3.5	1.84	5.34
43	5.—	1.91	6.91	4.5	1.91	6.41	4.—	1.91	5.91	3.5	1.91	5.41
44	5.—	1.98	6.98	4.5	1.98	6.48	4.—	1.98	5.98	3.5	1.98	5.48
45	5.—	2.05	7.05	4.5	2.05	6.55	4.—	2.05	6.05	3.5	2.05	5.55
46	5.—	2.14	7.14	4.5	2.14	6.64	4.—	2.14	6.14	3.5	2.14	5.64
47	5.—	2.22	7.22	4.5	2.22	6.72	4.—	2.22	6.22	3.5	2.22	5.72
48	5.—	2.32	7.32	4.5	2.32	6.82	4.—	2.32	6.32	3.5	2.32	5.82
49	5.—	2.42	7.42	4.5	2.42	6.92	4.—	2.42	6.42	3.5	2.42	5.92
50	5.—	2.52	7.52	4.5	2.52	7.02	4.—	2.52	6.52	3.5	2.52	6.02
51	5.—	2.64	7.64	4.4	2.64	7.14	4.—	2.64	6.64	3.5	2.64	6.14
52	5.—	2.76	7.76	4.5	2.76	7.26	4.—	2.76	6.76	3.5	2.76	6.26
53	5.—	2.88	7.88	4.5	2.88	7.38	4.—	2.88	6.88	3.5	2.88	6.38
54	5.—	3.01	8.01	4.5	3.01	7.51	4.—	3.01	7.01	3.5	3.01	6.51
55	5.—	3.15	8.15	4.5	3.15	7.65	4.—	3.15	7.15	3.5	3.15	6.65
56	5.—	3.30	8.30	4.5	3.30	7.80	4.—	3.30	7.30	3.5	3.30	6.80
57	5.—	3.46	8.46	4.5	3.46	7.96	4.—	3.46	7.46	3.5	3.46	6.96
58	5.—	3.63	8.63	4.5	3.63	8.13	4.—	3.63	7.63	3.5	3.63	7.13
59	5.—	3.81	8.81	4.5	3.81	8.31	4.—	3.81	7.81	3.5	3.81	7.31
60	5.—	4.—	9.—	4.5	4.—	8.50	4.—	4.—	8.—	3.5	4.—	7.50

ca II⁴.

domy murowane

a położone w miejscowościach przez Wydział krajowy oznaczonych)

2.400 koron.

cać będzie dłużnik hipoteczny półrocznie

lona została na lat

29			34½			39			44			57		
tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie	tytułem raty	tytułem asekur. życiowej	razem półrocznie
koron			koron			koron			koron			koron		
3-1	1-09	4-09	2-75	1-09	3-84	2-625	1-09	3-715	2-5	1-09	3-59	2-325	1-09	3-415
3-1	1-11	4-11	2-75	1-11	3-86	2-625	1-11	3-735	2-5	1-11	3-61	2-325	1-11	3-435
3-1	1-13	4-13	2-75	1-13	3-88	2-625	1-13	3-755	2-5	1-13	3-63	2-325	1-13	3-455
3-1	1-15	4-15	2-75	1-15	3-90	2-625	1-15	3-775	2-5	1-15	3-65	2-325	1-15	3-475
3-1	1-17	4-17	2-75	1-17	3-92	2-625	1-17	3-795	2-5	1-17	3-67	2-325	1-17	3-495
3-1	1-20	4-20	2-75	1-20	3-95	2-626	1-20	3-825	2-5	1-20	3-70	2-325	1-20	3-525
3-1	1-23	4-23	2-75	1-23	3-98	2-625	1-23	3-855	2-5	1-23	3-73	2-325	1-23	3-555
3-1	1-26	4-26	2-75	1-26	4-01	2-625	1-26	3-885	2-5	1-26	2-76	2-325	1-26	3-585
3-1	1-29	4-29	2-75	1-29	4-04	2-625	1-29	3-915	2-5	1-29	3-79	2-325	1-29	3-615
3-1	1-31	4-31	2-75	1-31	4-06	2-625	1-31	3-935	2-5	1-31	3-81	2-325	1-31	3-635
3-1	1-35	4-35	2-75	1-35	4-10	2-625	1-35	3-975	2-5	1-35	3-85	2-325	1-35	3-675
3-1	1-39	4-39	2-75	1-39	4-14	2-625	1-39	4-015	2-5	1-39	3-89	2-325	1-39	3-715
3-1	1-42	4-42	2-75	1-42	4-17	2-625	1-42	4-045	2-5	1-42	3-92	2-325	1-42	3-745
3-1	1-46	4-46	2-75	1-46	4-21	2-625	1-46	4-085	2-5	1-46	3-96	2-325	1-46	3-785
3-1	1-50	4-50	2-75	1-50	4-25	2-625	1-50	4-125	2-5	1-50	4-	2-325	1-50	3-825
3-1	1-55	4-55	2-75	1-55	4-30	2-625	1-55	4-175	2-5	1-55	4-05	2-325	1-55	3-875
3-1	1-59	4-59	2-75	1-59	4-34	2-625	1-59	4-215	2-5	1-59	4-09	2-325	1-59	3-915
3-1	1-63	4-63	2-75	1-63	4-38	2-625	1-63	4-255	2-5	1-63	4-13	2-325	1-63	3-955
3-1	1-68	4-68	2-75	1-68	4-43	2-625	1-68	4-305	2-5	1-68	4-18	2-325	1-68	4-005
3-1	1-74	4-74	2-75	1-74	4-49	2-625	1-74	4-365	2-5	1-74	4-24	2-325	1-74	4-065
3-1	1-79	4-79	2-75	1-79	4-54	2-625	1-79	4-415	2-5	1-79	4-29	2-325	1-69	4-115
3-1	1-84	4-84	2-75	1-84	4-59	2-625	1-84	4-465	2-5	1-84	4-34	2-325	1-84	4-165
3-1	1-91	4-91	2-75	1-91	4-66	2-625	1-91	4-535	2-5	1-91	4-41	2-325	1-91	4-235
3-1	1-98	4-98	2-75	1-98	4-73	2-625	1-98	4-605	2-5	1-98	4-48	2-325	1-98	4-305
3-1	2-05	5-05	2-75	2-05	4-80	2-625	2-05	4-675	2-5	2-05	4-55	2-325	2-05	4-375
3-1	2-14	5-14	2-75	2-14	4-89	2-625	2-14	4-765	2-5	2-14	4-64	2-325	2-14	4-465
3-1	2-22	5-22	2-75	2-22	4-97	2-625	2-22	4-845	2-5	2-22	4-72	2-325	2-22	4-545
3-1	2-32	5-32	2-75	2-32	5-07	2-625	2-32	4-945	2-5	2-32	4-82	2-325	2-32	4-645
3-1	2-42	5-42	2-75	2-42	5-17	2-625	2-42	5-045	2-5	2-42	4-92	2-325	2-42	4-745
3-1	2-52	5-52	2-75	2-52	5-27	2-625	2-52	5-145	2-5	2-52	5-02	2-325	2-52	4-845
3-1	2-64	5-64	2-75	2-64	5-39	2-625	2-64	5-265	2-5	2-64	5-14	2-325	2-64	4-965
3-1	2-76	5-76	2-75	2-76	5-51	2-625	2-76	5-385	2-5	2-76	5-26	2-325	2-76	5-085
3-1	2-88	5-88	2-75	2-88	5-63	2-625	2-88	5-505	2-5	2-88	5-38	2-325	2-88	5-205
3-1	3-01	6-01	2-75	3-01	5-76	2-625	3-01	5-635	2-5	3-01	5-51	2-325	3-01	5-335
3-1	3-15	6-15	2-75	3-15	5-90	2-625	3-15	5-775	2-5	3-15	5-65	2-325	3-15	5-475
3-1	3-30	6-30	2-75	3-30	6-05	2-625	3-30	5-925	2-5	3-30	5-80	2-325	3-30	5-625
3-1	3-45	6-46	2-75	3-46	6-21	2-625	3-46	6-085	2-5	3-46	5-96	2-325	3-46	5-785
3-1	3-63	6-63	2-75	3-63	6-38	2-625	3-63	6-255	2-5	3-63	6-13	2-325	3-63	5-955
3-1	3-81	6-81	2-75	3-81	6-56	2-625	3-81	6-435	2-5	3-81	6-31	2-325	3-81	6-135
3-1	4-	7-	2-75	4-	6-75	2-625	4-	6-625	2-5	4-	6-50	2-325	4-	6-325

od 13 do 57 lat — elastycznością swoją zdaje się nie pozostawiają nic do życzenia.

O pożyczkach na wielkie posiadłości nie wspomina, gdyż dla tych pożyczek istniały i bez kombinacji z ubezpieczeniem życiowym plany umorzenia, sięgające do 57 lat — a mogłyby być poza tę granicę rozszerzone dopiero w drodze zmiany przepisu, iż okres umorzenia 4% listów zastawnych wynosi 57½ lat.

Co do szczegółowego traktowania pożyczek, o jakich tu mówimy, wystarczy wzmianka, iż w ubezpieczeniu życiowym pośredniczyć będzie sam Bank z wykluczeniem agencji; przy pożyczkach włościańskich będą pomocniczymi organami Banku jego Zastępstwa.

Jeżeli Bank krajowy z konieczności zadowolnić się musiał połączeniem kredytu hipotecznego ze zwykłym ubezpieczeniem życiowym — podnieść tu muszę z naciskiem, iż *ten rodzaj załatwienia sprawy ma także swoje korzyści i zalety*. Wystarczy tu nadmienić w pierwszym rzędzie, iż podczas gdy przy właściwej asekuracji hipoteczno-życiowej w chwili śmierci dłużnika instytucja asekuracyjna wypłaca tylko tyle, ile wynosi wówczas resztujący kapitał dłużny — przy zwykłej asekuracji w chwili śmierci jest cały kapitał ubezpieczony do dyspozycji. Jeżeli więc wówczas pożyczka w drodze amortyzacji została już znacznie spłaconą, spadkobiercy obok umorzenia długu, otrzymują także nadwyżkę waluty policy a więc obok nieruchomości wolnej od długu, kapitał.

Nie jest również obojętną rzeczą, że jeżeli w wypadkach koniecznych sprzedaż hipoteki nastąpi, samo ubezpieczenie życiowe jako takie może być dalej w mocy utrzymane.

Forma rozwiązania, obrana przez Bank krajowy mogłaby się spotkać z zarzutem, że luźne połączenie kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem życiowym nie jest nowością, gdyż taką kombinację każdy właściciel nieruchomości może przeprowadzić.

Zarzut byłby o tyle niesłusznym, iż kombinacji *takiej*, jaką Bank krajowy umożliwia, nikt sam przeprowadzić dotąd nie był w stanie. Punkt ciężkości leży tu w okresie umorzenia pożyczki hipotecznej. Przez to, iż Bank krajowy dla pożyczek hipotecznych połączonych z ubezpieczeniem życiowym konceduje dłuższe plany umorzenia — co pociąga za sobą płacenie mniejszych anuitetów — umożliwia dłużnikowi poniesienia wydatku na premię asekuracyjną, więc w granicach tego samego wydatku umożliwia mu asekurację życiową — na której opłacenie bez tej wyjątkowej koncesji ze strony Banku dłużnik zdobyłby się nie mógł.

Nie można też przeoczyć innej okoliczności, w praktyce bardzo doniosłej. Oto wiadomo, że bardzo znaczna ilość ubezpieczeń życiowych traci swą ważność przez zaniedbanie opłaty premii; kłopoty familijne, słabości, niespodziane znaczne wydatki a wreszcie często i lekkomyślne zaniedbanie są tego powodem. Podczas gdy więc ktoś, kto sam zabezpieczył kapitał pośmiertny z przeznaczeniem na pokrycie długu hipotecznego — może to ubezpieczenie zaprzepaścić, dłużnik hipoteczny, który zaciągnął w Banku krajowym pożyczkę skombinowaną z ubezpieczeniem życiowym, będzie miał w tej instytucji mimowoli a może czasem wbrew woli opiekuna, czuwającego nad tem, by dłużnik nie zaniedbywał opłaty premii asekuracyjnej i nie unieważnił przez to ubezpieczenia.

Podobny skutek dodatni wywrze zobowiązanie uczynione przy zaciąganiu pożyczki, że bez ze-

zwolenia Banku nie wolno dłużnikowi pozbywać części hipoteki. Zastrzeżenie to jest oczywiście z jednej strony pleonazmem — gdyż pozbywanie częściowe hipoteki obciążonej bez zezwolenia wierzyciela i tak nastąpić nie może — z drugiej strony nie może stanowić bezwzględnego zakazu, bo na konieczne wydzielenie z hipoteki (np. pod kolej, dla komasacji etc.) Bank zawsze się zgodzi, ale taka klauzula non onerandi będzie również niejako opieką wykonaną przez Bank a dążącą konsekwentnie do tego, by dłużnik od pierwotnie zakreślonego sobie celu — pozostawienia sukcesorom nieuszczerplonej hipoteki wolnej od długu — nie odstąpił.

Wreszcie nie da się zaprzeczyć, że jeżeli propaganda ze strony Banku przyczyni się tylko do rozpowszechnienia w szerokich kołach społeczeństwa naszego należytego zrozumienia użyteczności ubezpieczenia życiowego, to samo będzie już rzeczą społecznie doniosłą.

In magnis voluisse sat est. — Jeżeli więc Bank krajowy zdobyć się mógł na razie tylko na próbę może daleką od ideału, to tej pierwszej próby lekceważyć nie można i byłoby grzechem z góry rzecz całą potępiać. Może to skromne początki będą właśnie środkiem do dopięcia dalszych, doskonalszych urządzeń, stopniem do idealnego kiedyś rozwiązania tej kwestyi.

Może do konkurencji z Bankiem krajowym staną *Kasy oszczędności*, udzielające pożyczek gotówkowych a pod pewnym względem mniej krępowane aniżeli Bank, udzielające pożyczek w listach zastawnych — może wreszcie *samo Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń* rozszerzy swoje agendy w ten sposób, iż dyspozycyjne kapitały swoje lokować pocznie na hipotekach, kombinując długoterminowe a może i nieamortyzacyjne pożyczki gotówkowe z ubezpieczeniem życiowym, w temże samem Towarzystwie dokonywanem.

Okaże to przyszłość, która odpowie również na pytanie, czy społeczeństwo nasze potrafi korzystać ze znakomitego środka powiększenia majątku narodowego, jakim jest asekuracja „hipoteczno-życiowa“.

Nie myślimy tu bynajmniej twierdzić, by kredyt hipoteczny z ubezpieczeniem życiowym był *uniwersalnym* środkiem na oczyszczenie hipoteki z długów. Już sama okoliczność, iż w kombinację wchodzi tu ubezpieczenie życiowe, a do takiego kwalifikują się tylko ludzie *zdrowi*, stanowi poważne ograniczenie! Podobną granicę stanowi *wiek* zaciągającego pożyczkę, gdyż u ludzi starszych premie są za wysokie, by je dłużnik obok anuitetu pożyczkowego mógł ponieść. Mimo to jednak pozostają zawsze jeszcze tysiące i tysiące ludzi zdrowych i dość młodych, by z tej kombinacji kredytu skorzystał i następcem swoim hipotekę wolną od długów zostawić mogli.

Nie tylko u ziemian, których dochody bardziej ograniczone nie zawsze pozwalają na poniesienie ciężaru premii, ale może więcej i bardziej u mieszkańców miast: lekarzy, adwokatów, przedsiębiorców itd., których dochody pozwalają na poniesienie premii życiowej. powinien kredyt hipoteczny z ubezpieczeniem życiowym znaleźć szerokie zastosowanie. — Jakkolwiek będzie wynik naszych usiłowań, wierzymy mocno, że jeżeli teraźniejszość niezbyt gorąco tę rzecz przyjmie — dalsze generacje zrozumieją przecie doniosłość tej sprawy.

Dr. Aleksander Małaczyński.

Fundusze do obrotu u Kas oszczędności.

(Ciąg dalszy.)

Wrazie rozwiązania kasy, ostatecznie po wypłacie wszelkich zobowiązań kasy i pretensyj do niej, reszta majątku dopiero przypada drogą gminy lub powiatu celom lokalnym, powszechnie użytecznym lub dobroczynnym, czyli, że wszelkie aktywa i wszelkie rezerwy służą najpierw wypłacie wkładek i procentu od nich, następnie wyrównaniu innych możliwych pretensyj do kasy, a pozostałość idzie na umiarkowane cele. Wszystko to atoli za wiedzą i zgodą władzy

Gdy chodzi o zarządzenie, mające na oku bezpieczeństwo wkładek, ich oprocentowanie i zwrot tychże, zwłaszcza w sposób, który nie sprawia ludności i nie powoduje straty czasu, normy nie poprzedzały na tem, cośmy już poznali; normy rozwinięły bowiem wielką czujność i ostrożność na punkcie, któregośmy teraz dotknęli, a nadto i na punkcie, by drogą kas oszczędności podtrzymywać, ożywiać zmysł oszczędności, a zarazem i pracowitość u uboższej przedewszystkiem ludności. Chciejmy tedy i tym przepisom jeszcze się przypatrzeć, zwłaszcza, że organicznie łączą się one z tematem obecnie traktowanym.

Są to przepisy, które już prawie wyłącznie, odnoszą się do obrotu wkładek.

Rok 1841. materiał ten grupuje w §§. 7. 8. 9. 10. i 11. Najmniejszą wkładkę winno się oznaczyć, jak najniżej, aby podać sposobność i najuboższej klasie do pewnego przechowania pieniędzy lubo z początku bezprocentowego. W statucie należy ustanowić maximum dla wysokości każdorazowej wkładki, wedle szczegółowych stosunków miejscowych i w uwzględnieniu funduszu gwarancyjnego; należy również mieć na oku gałąź zarobkowania niższych klas w powiecie kasy oszczędności, a nadto zważać i na to, aby byli wykluczeni od użycia kasy oszczędności dla fooktyfikacyi swych pieniędzy zamożniejsi — którzy sami mogą je korzystnie lokować. W statucie również należy oznaczyć maximum dla kwoty, którą przez po sobie następujące dokładki, może jedna i ta sama strona złożyć na procent.

Gdyby atoli nabyte doświadczenie kazało się z tego powodu obawiać szkoły dla zakładu albo dla interesu ogółu, zastrzega się dla politycznych władz, prawo zgłoszenia wniosku w wyższej władzy na zmianę takich postanowień statutu. W każdym razie ma jednak statut wyrazić, że zakład zastrzega sobie prawo nie przyjmując wkładki, która przewyższała wysokością dla jednej strony ustalone maximum. Przy postanowieniach o wysokości wkładek trzeba oznaczyć w statucie do jakiej kwoty ma nastąpić zgłoszenie wypowiedzenia, i jakie będą stopniowania wypowiedzenia, a to w celu, aby nie sprowadzić na kasę strat na odsetkach przez trzymanie w pogotowiu za wysokich sum albo aby nie sprowadzić na kasę trudności w wypłacie większych wkładek.

Oprocentowanie wkładek ma się rozpoczynać, przy tak małych kwotach, jak tylko da się to zrobić, bez zbyt wielkiego zawikłania rachunkowości we względzie na przyjętą stopę procentową każdej kasy oszczędności. Niepodjęte odsetki należy doliczyć do ułożonego kapitału i stronom przy wypłacie winno się liczyć odsetki, już od kapitału w sposób podany powiększonego. W statucie każdej kasy winno się zresztą ustanowić, właściwe przepisy

co do początku i końca oprocentowania nie m co do terminu kapitalizowania odsetek.

Wreszcie pomijając to, co już dawniej podaliśmy z materiału obecnego rok 1844 domaga się, by w statucie wyrażono gradacye stopy w spadającej progresyji im wkładka sest wyższą — jeżeli w ogóle statut dopuszcza stosunkowo większe kwoty na wkładki.

Rok 1872 ogólne te przepisy rozwija i specyfikuje. Zawarł je w §. 10. 11. 12. 13. 14. 15. i zgrupował pod napisem: Wysokość wkładek i oprocentowanie tychże.

Najniższa wkładka wynosi 25 ct. a. w. Oprocentowanie rozpoczyna się od kwoty 1 zł. aw. Wydział postanawia wysokość łącznej kwoty dopuszczalnej jako oprocentowane wkładka dla jednej i tej samej strony. Kasa zastrzega sobie prawo nie przyjęcia wkładki, ponad tak postanowione maximum.

Wydział ustanawia wysokość procentu od wkładek stosownie do czasu i stosunków pieniężnych. O ile zmiana w procencie narusza prawa strony, winna być zmiana publicznie ogłoszoną, najmniej miesiąc przed wejściem w życie z uwagą, że wkładki wolno wycofać przed oznaczonym terminem zmiany procentu. Każdą książkę lub kartę wkładkową należy na pierwszej stronie zaopatrzyć oznaczeniem procentu, wedle którego procentowują się wkładki. §. 1480 p. u. c. o przedstawieniu procentu w trzech latach niema zastosowania do odsetek od wkładek. Na wypadek atoli, że niepodjęte odsetki dorosną wysokości włożonego kapitału, a strona nie zgłasza się do zakładu, ma zarząd prawo, wstrzymać dalsze oprocentowanie.

Oprocentowanie wkładek podlega następującym warunkom: wkładka złożona w ciągu miesiąca, oprocentowuje się od pierwszego następnego miesiąca; przy zwrocie wkładki nie płaci się odsetek po dzień odbioru, tylko do końca poprzedniego miesiąca. Statut z r. 1872 podaje tu jeszcze drugi wariant, mianowicie: Kasa oprocentowuje wkładki, od następnego dnia roboczego, po złożeniu wkładki, i wypłaca odsetki przy zwrocie wkładki po dzień roboczy wyprzedzający dzień zwrotu.

Miesiąc liczy się dni 30. Dalej postanawia statut, że kasa opłaca procenta od pełnych złotych przy kwotach, które wynikną z tychże dokładek, czy przez dopisanie odsetek, czy przez dopisanie premii, przy półrocznych zamknięciach; wynikła nadwyżka centów nie bywa oprocentowaną. Ułamki centów wynikłe z obliczenia odsetek, nie będą uwzględnione. Odsetki oblicza się z końcem czerwca i grudnia z góry. Zapadłe a nie podniesione odsetki, doliczają się do kapitału, jako nowe dokładki z dniem 1. lipca względnie 1 stycznia.

Każdemu wkładającemu wolno swą wkładkę aż do wysokości wycofać bez wypowiedzenia. Wydział ustanawia termin wypowiedzenia stosownie do czasu i stosunków targu pieniężnego. Powzięte postanowienie wchodzi w życie, w miesiąc po ogłoszeniu, gdyby naruszało prawa wkładających.

Kasie wolno po porozumieniu się z interesantami wypowiedziane wkładki wcześniej wypłacić albo odrazu, albo stopniowo częściami. Z upływem terminu wypowiedzenia ustaje oprocentowanie wypowiedzianych wkładek. Wkładającemu wolno wypowiedzenie odwołać. Jeżeli odwołanie nastąpi przed terminem, oprocentowanie się nie przerywa, jeżeli nastąpi po terminie wypowiedzenia, ma się wypowiedzianą kwotę uważać za nową wkładkę i oprocentować ją wedle przepisu.

Zakład ma również prawo wypowiedzania wkładek, w terminach, jakie obowiązują interesentów lub z tą różnicą, że jeżeli kasa wypowiada, już wkładka... z terminem... jest wypowiedzialna. Zakład ma prawo zarządzić wypowiedzenie albo przez osobiste zawiadomienie właściciela konta, albo przez ogłoszenie w gazecie przeznaczony do ogłoszeń, lub przez ogłoszenie wywieszony w biurach kasy z podaniem jedynie folia i kwoty wkładki, bez możliwości zarzutu co do drogi formy takiego ogłoszenia. Każda w ten sposób wypowiedziana wkładka przestaje się po terminie wypowiedzenia procentować i uważa się za depozyt.

* * *

Z nielicznymi zmianami rok 1892 powtarza skrupulatnie wszystko, co rok 1872 postanowił. Z krzywdą dla uboższej i najuboższej ludności podniósł minimum wkładki na 1 zł. a. w., wrócił opuszczony w r. 1872 przepis, że należy zważać aby stopa procentowa stosunkowo była tem niższą, im wyższy kapitał złożony został; wprowadził półmiesięczne frakcje dla liczenia odsetek, a opuścił dniowe oprocentowanie; postawił jaśniej sprawę terminu kapitalizowania odsetek, wreszcie zamiast wypowiedzenia dozwolił wypłaty wkładek za potrąceniem eskontu, którego wysokość wydział oznacza półrocznie.

Poznaliśmy w ten sposób całą normę odnośnie do tematu, czas zbadać jak się rozwinęła praktyka w danym temacie i jakie choćby w części ma ona dezyderaty.

Kasy przyjmują wkładki od najuboższej klasy ludności, począwszy aż do każdego — po myśli ustawy. Ma się rozumieć z interesu własnego nie przyjmują one wkładek krótkoterminowych, zwłaszcza większych żadnych, jednak z powodu, że nie mogą one często skontrolować, przy ruchu znacznym, jeżeli nie wszystkie, to prawdopodobnie większe i bardzo wielkie, kto i na jaki czas je przynosi, więc i to się trafia, że większe wkładki lokuje publiczność nieraz na krótki czas, wbrew życzeniu i intencji kasy, zwłaszcza jeżeli kasa idąc za myślą regulatywu stara się jak najwięcej udogodnić ruch we wkładkach. Obywa się zatem bez krępującej formalistyki, żąda wypowiedzeń tylko w razie wielkiej konieczności, nie pobiera przy zwrocie wkładek żadnego eskontu, nie żąda legitymacji co do proveniencji wkładek, nie sprawdza tożsamości osób ect. ect.

Co do minimum wkładki napotyka się bardzo wielką rozmaitość a skonstatować trzeba, że bardzo wiele instytucyj przyjmuje wkładki niżej oznaczonego ostatnią normą minimum 2 korony, zbliżając się w ten sposób do intencji regulaminu z r. 1844.

Co do maximum wkładek, lubo je każdy statut oznacza, w praktyce utrzymać się ono nie da prawie, jeżeli tylko strona zechce pójść sprytnie za swoim interesem. Przyszle ona do kasy różne osoby z rozmaitemi kwotami, osoby notabene zaufane, z których nikt nie wydobędzie oświadczenia, że działają w obcym interesie a nie swoim. Stało się to dziś powszechne i na to rady niema prawie żadnej. W dodatku niema wątpliwości, że gdyby dziś chciano postępować po kasach inaczej, t. j. dochodzić indentywności osób składających i zarządzono weksacyjne śledztwa, skąd pieniądze pochodzą, i czy już dany osobnik nie przekroczył maximum, nie tylko zaszkodziłaby bardzo kasa sobie, ale interesowi, ogólnemu. Ztąd prawo nieprzyjęcia

wkładki większej, w razie zachodzącej potrzeby, czasami wykonać się da, a czasami nie da, — maximum również czasami skonstatować się da, często zaś nie da. Publiczność abstrahując od interesów wkładkowych bankierskich, tak zżyła się z instytucją wkładek, że dziś kas oszczędności nie można żadną miarą uważać za zakład li dla uboższej ludności, lubo ta przeważnie z niej korzysta, lub dla najuboższej przeznaczony, stała się ona instytucją bez mała dla wszystkich, którzy pragną pewnego przechowania swych zaoszczędzonych pieniędzy.

Czasy się korzystnie zmieniły w zapatrywaniu na cel i posłannictwo kas w tym kierunku. Trzeba przyznać, że normy się do tego przyczyniły. Raz zezwalając wkładki składać każdemu, drugi raz folgując swej intencji t. j. ustanawiając możliwie największe uproszczenia w ruchu wkładek. Wpływem tej intencji jest również zwolnienie ruchu wkładek od wszelkich opłat stempla — czy odnośnie do książeczek wkładkowych, czy odnośnie do ksiąg gruntowych — gwarantując to zwolnienie w normach.

W kwestyi oprocentowania decyduje dziś ogólne położenie finansowe, a lubo mają wpływ i lokalne stosunki, nie da się zaprzeczyć decydujący wpływ ogólnego targu pieniężnego, na oprocentowanie wkładek u kas oszczędności. Stopa ta jest zawsze niższą, jak ogólnie używana t. j. stopa od lokacyi. Stopniowanie wysokości odsetek, to znaczy oznaczenie niższych stóp, dla wyższych wkładek bywa czasem stosowane, — lubo i tu przed sprytem publiczności jest nieraz kasa prawie bezsilną.

Józef Kusz.

Wkładki podwojone i wkładki zadawnione.

(Dokończenie.)

Nie da się zaprzeczyć, że ściśle przestrzeganie tego przepisu, może kasie przynieść znaczne zyski, bo z podwojonych wkładek, których oprocentowanie wstrzymała, może mieć znaczny kapitał obrotowy, którego oprocentowywać nie potrzebuje. Lecz proszę, niech mi każdy ze zwolenników przestrzegania tego przepisu sumiennie odpowie, czy ten zysk, płynący z krzywdy najbardziej potrzebujących, i najbardziej potrzebujących, jest moralnym i etycznym? Nie umiem sobie wytłumaczyć, dlaczego gdy gdzieindziej takie właśnie wkładki otrzymują premie, u nas w Austrii skazane są one na macoszne traktowanie i na przepisy krępujące ich naturalny wzrost. Tu czcza formalność, prawie kaprys, zabija rzecz.

Powie ktoś może, że kupony od listów zastawnych, obligacyj, zapisów dłużnych przedawniają się przeważnie w o wiele krótszym czasie, bo po latach trzech, sześciu z wyjątkiem listów towarz. kredytowego ziemskiego, którego kupony zadawniają się po latach trzydziestu. Lecz na ten argument odpowiem, że ten, który kupuje listy zastawne a w ogóle papiery wartościowe wcale nie ma zamiaru, by bez jego przyczynienia się i pilności kapitał w te papiery ulokowany sam własnymi procentami wzrastał. Przeciwnie, właściciel papieru wartościowego we własnym interesie obowiązany jest w terminie płatności kuponów zrealizować je, jeśli nie chce, by należytość za płatne kupony nieproduktywnie leżała. Jest wielka różnica między lokacją na książeczki wkładkowe kasy oszczędności

a lokacją w papierach instytucji do emisji listów listów upoważnionych.

Pominąwszy już okoliczność, że zakupno listu możliwe jest dopiero posiadaczowi pewnej, względnie wyższej kwoty, trzeba zwrócić i na to uwagę, że ten, który składa swą oszczędność w kasie oszczędności daje jej prawo obracania nie tylko złożonym kapitałem, ale także narosłym a niepodjętym procentem. Natomiast ten, który składa swe oszczędności w papierze lokacyjnym pozostawia instytucji emisyjnej prawo obracania tylko kapitałem, nie zaś procentem, który z chwilą zapadłości kuponów musi leżeć w kasie zakładu emisyjnego na wypłatę kuponu od wszystkich emitowanych przez Zakład papierów bez względu na to, czy kupon do wypłaty zostanie przedłożony, czy nie. Zakład emisyjny tę gotówkę trzyma w pogotowiu, nie ma z niej żadnej korzyści gdyż fruktyfikować jej nie może. Stąd też prędzej dałoby się wytłumaczyć prawo Zakładu do odmowy wypłaty zadawnionych kuponów, bo za tem prawem przemawia presumpcja, że ten, który wiedząc o tem, iż należna mu tytułem procentu kwota jest nieproduktywna, pomimo tego jej nie podnosi, — zrzeka się jej i nie myśli wykonać służącego mu prawa poboru procentów od swego kapitału. — Instytucja emisyjna zresztą może nie być obowiązana do przechowywania cudzych pieniędzy względnie płatnych wierzytelności przez dłuższy czas, jak ustawa zakreśliła, zwłaszcza, że ta należytość za kupony nie traci wcale swego charakteru jako procentu, gdy przeciwnie procenta od wkładki oszczędności przypadające a niepodjęte, tracą swój charakter procentu, gdyż mają być doliczone do kapitału „jako nowe wkładki“ (§ 13 statutu wzorowego).

Jest rzeczą więcej niż prawdopodobną, że kasy oszczędności nie zechcą z tego na ich korzyść im przysługującego prawa zrezygnować, lecz w takim razie niechby przynajmniej w swoich instrukcjach czy regulaminach pomieściły jakieś przepisy, któreby tej pod ochroną prawa wyrządzonej niesprawiedliwości, nadały jakiś moralniejszy pozór i większe usprawiedliwienie. Niechby przynajmniej ten, którego ta niesprawiedliwość dotknie, wiedział o niej był tam uprzedzony, zwłaszcza że nie zawsze można przewidzieć, kiedy ta chwila ustania oprocentowania nastanie. Przypuśćmy bowiem, że kasa oprocentowuje wkładki do 4% i że ten który dziś złożył pewną kwotę wie o tem, że za lat 17½ ma się zgłosić do kasy, kazać sobie dopisać procenta by uniknąć przerwy w oprocentowaniu. Tymczasem ta sama kasa w ciągu tych 17 lat podwyższa stopę procentową, skutkiem tego ten okres czasu, potrzebny do podwojenia się wkładki, zmniejsza się, i strona przychodząc do kasy w pierwotnym zakreślonym sobie terminie dowiadyuje się, że jej wkładka od paru lat nieprocentuje. — Powie ktoś, że strona nic nie traci na tem, bo podwójną wkładkę może wycofać nawet przed tym 17½ letnim okresem, względnie przez dopisanie procentu spowodować dalsze procentowanie wkładki. Tak jest, przez podwyższenie procentu i skrócenie czasu potrzebnego do podwojenia wkładki strona niby nic nie traci, — ale w umyśle jej pozostanie wrażenie pewnej krzywdy i pewna niechęć do instytucji.

By przynajmniej jako tako upozorować i usprawiedliwić tę krzywdę, stronom wyrządzaną, przez zastanowienie oprocentowania wkładek podwojonych, należałoby te strony, którym grozi ustanie oprocentowania ich wkładek, wezwać do przedłożenia książeczki wkładkowej, i to albo wprost, albo za

pośrednictwem gazety, w której Zakład umieszcza swe ogłoszenia ze skutkiem prawnym i przez odpowiednie uwiadomienia w lokalnościach zakładu, z powołaniem numeru książeczki, daty i wysokości ostatniego stanu wkładki.

Ogłoszenie to powinno być podane do wiadomości interesowanych przynajmniej na 6 miesięcy przed czasem, w którym ma nastąpić ustanie oprocentowania.

Ponadto o ile instytucja z tego prawa korzystać zamierza, winna to wyraźnie i dobitnie zaznaczyć w samych książeczkach wkładkowych, w tym wyciągu ze statutów, który służy stronie dla informacji i określenia jej praw i obowiązków w obec instytucji.

Podobnie jak wstrzymanie oprocentowania podwojonej wkładki, pomimo uprawnienia statutowego, jest niesprawiedliwym i niemoralnym, tak samo i zadawnienie wkładki jest rzeczą niewłaściwą, pozbawioną może nie prawnej, — ale etycznej podstawy.

Motywa do projektu niemieckiej ustawy zaznaczają, że „powodem ustawodawczym instytucji zadawnienia jest usunięcie możności nagabywania dawnymi roszczeniami. Względy obrotu nie pozwalają, aby długo zamilczane prawa stały się źródłem procesów w chwili, gdy ten, przeciw komu są skierowane albo wcale dowodów odparcia już nie ma, albo z trudnością tylko wyszukać je może“.

Tu każdy bezstronny mi przyzna, że jeśli kasa oszczędności podnosi zarzut zadawnienia, to nie dlatego, by nie miała dowodów odparcia lub mogła je z trudnością wyszukać, bo ta należytość strony figuruje w księgach zakładu, w bilansie, więc kasa wie o tem, że żądanie strony nie jest niesłuszne, — podnoszenie więc w tych wypadkach zarzutu zadawnienia jest nie etyczne — choć ustawowo może uprawnione.

Do przedawnienia wkładek oszczędności wymagany jest okres czterdziestoletni. Okres ten zaczyna się z chwilą uskutecznienia ostatniej wkładki, zwrotu lub dopisania procentu ale w książeczce. Regulatyw w r. 1844 w § 18 stanowi, że czas przedawnienia liczy się od chwili ostatniej wkładki a przerywa się przez każdą nową dokładkę. — Możliwość z tego przepisu wydedukować, że zwrot częściowy wkładki lub dopisanie procentów nie przerywają przedawnienia.

Jakkolwiek lat czterdzieści to spory okres czasu, jednakże gdy się zważy, że okres ten nie obejmuje nawet dwóch generacji, wówczas w bardzo wielu wypadkach wkładka złożona przez ojca dla małoletniego syna, w razie śmierci tegoż przed jej wycofaniem, może dla wnuka nie mieć żadnej wartości li tylko z powodu przedawnienia. A więc np. Ojciec 30 letni dla swego nowonarodzonego syna składa w kasie oszczędności K 500 = Ojciec umiera, książeczka, znaleziona w masie spadkowej idzie do depozytu sądowego. — Syn rośnie, wkładka także, — syn dalej rośnie, wkładka doszedłszy do podwójnej wysokości przestaje rósć, — wreszcie syn dochodzi do pełnoletności, otrzymuje z depozytu książeczkę, żeni się, w niedługi jednak czas umiera pozostawiając sierotę, dla której książeczkę na kwotę złożoną przez dziadka, zabiera znowu sąd do depozytu. Po dojściu tego wnuka do pewnego wieku, potrzebałożyć na jego utrzymanie, — środków innych niema. — więc trzeba wycofać pewną kwotę z książeczki, — a tymczasem pokazuje się, że książeczka, którą tyle lat przechowywano, jest bez wartości, gdyż należytość z niej przedawniła się na korzyść zakładu.

Wypadki takie, zwłaszcza w naszym kraju, gdzie przeciętna długość życia ludzkiego jest mniejszą, i gdzie poziom oświaty jest niższy, zdarzają się bardzo często.

Należytość przedawniona, — na tem koniec dyskusyi. — A wiele takich wypadków, gdzie książeczka przechodzi z ojca na syna jako majątek, który ma być naruszony w razie rzeczywistej, koniecznej potrzeby i gdzie książeczka ta precyzyjnie i pilnie strzeżoną jest w tej nadziei, że kiedyś kapitał z urosłymi procentami da możność czy nabyć gospodarstwa, czy zakupić grunt czy otwarcia interesu, — a tu nagle pokazuje się, że pilnowano i strzeżono jak oka w głowie rzeczy zupełnie bezwartościowej, dlatego że minęło aż czterdzieści lat od ostatniego ruchu, w książeczce widocznego — I jakie rozczarowanie dla tych ludzi, jakie zniechęcenie i głęboki żal do instytucyi! Ale przepis jest, ustawa jest, niewiadomością ustawy nikt się tłumaczyć nie może, i instytucya humanitarna, jaką jest kasa oszczędności z przepisu tego robi użytek, bo jej ten przepis dogadza. — Lecz czy to dobrze? Czy to licuje z godnością i celem instytucyi humanitarnej? Zdaje mi się, że nie, — a że taki przepis istnieje, to tłumaczę tem, że był on potrzebny ale tylko na jeden wypadek: rozwiązania kasy oszczędności lub jej likwidacji, gdzie chodziłoby o to, by rozwikłanie interesów kas nie było krępowane kilkunastu lub kilkudziesięciu wkładkami, które pomimo ogłoszonego rozwiązania lub likwidacji nie zostały do wypłaty przedstawione. — W tych wypadkach rozumiem przedawnienie jako niesprawiedliwe, — tam zaś, gdzie instytucya żyje rozwija się, tam przedawnienie uważam jako niesłuszne bogacenie się cudzym groszem.

Ustawa w kwestyi zadawnienia wychodzi z założenia, że jeśli ktoś mając prawo go pewnego świadczenia ze strony drugiego przez długie lata z niego nie korzysta, lub mając prawo wyjednania przymusu do celu dopełnienia zobowiązania, cierpi, że zobowiązany świadczenia niedopełnia, — że w takich wypadkach albo dopełnienie tego prawa jest mu obojętnem, albo że zobowiązanego od tego świadczenia uwolnił.

Przy wkładkach kas oszczędności, właściciel książeczki, przez samo posiadanie książeczki udowadnia, że prawa żądania od kasy się nie zrzeka, ani też kasy od świadczenia, do którego z mocy książeczki jest zobowiązana, nie zwalnia.

Twierdzenie, jakoby kasy oszczędności na mocy statutów swoich względnie przepisów analogicznego z § 24 wzorowego statutu miały obowiązek odmawiać wypłaty wkładek zadawnionych, — jest mylne, skutek bowiem zadawnienia następuje tylko wówczas, jeśli zobowiązany wyraźnie na zadawnienie się powoła; tego zaś obowiązku ani regulatyw ani statut wzorowy na kasy nie nakłada, a § 1501. kod. cyw. stanowi: „Na zadawnienie bez zarzutu stron z urzędu baczyć nie należy”. *W. S.*

W sprawie konwersyi zaległych pożyczek hipotecznych.

Liczne spostrzeżenia poczynione z powodu lustracji przeprowadzonych z ramienia Związku w prowincjonalnych Kasach Oszczędności wykazały, że Kasy te bardzo często w interesie dłużników hipotecznych bez własnej winy zalegających z spłatą rat amortyzacyjnych w dobrze zrozumianym interesie Zakładu milcząco zezwalają na zwłokę, a to

nie tylko dla jednej raty lecz także dwóch, trzech a nawet i więcej anuitetów

Pobłażliwość taka, jeżeli tylko nie ma swego źródła w niedbalstwie dotyczącego Zarządu, jeżeli nie wypływa z braku skutecznej kontroli, jeżeli nie przeradza się w system rozdzielania protekcyi — z reguły nie wychodzi na szkodę Zakładu. Dłużnik, który popadł w zaległość czy to z powodu klęsk elementarnych, czy też wskutek niepowodzeń osobistych lub rodzinnych przy dobrej woli oczywiście nie naraz ale w przeciągu szeregu lat odzyska równowagę ekonomiczną i wyrówna zaległości anuitetowe.

O ile zbawienne w skutkach tak dla dłużnika jak i dla dotyczącego Zakładu jest takie postępowanie w pewnych wyjątkowych wypadkach — o tyle szkodliwym jest brak dostatecznej sprężystości w ściąganiu rat amortyzacyjnych w ogóle a to nie tylko dla Zakładu ale także — jak okazał przykład nieszczęsnej pamięci Banku włościańskiego — dla dłużników.

Nie można się tedy kusić o to, ażeby wynaleźć formułkę ogólną, ażeby postawić niezmiennie zasady postępowania wobec opiesziałych dłużników hipotecznych. To też każdy prawie Zakład, uprawiający kredyt hipoteczny, inne ma normy postępowania. Przy półrocznych anuitetach jeden Zakład hipoteczny upomina dłużników w miesiąc po zapadłości raty a w trzy miesiące po zapadłości wdraża egzekucję.

Inny upomina po zapadłości dwóch rat a zarządza kroki sądowe, dopiero gdy mija termin płatności trzeciej raty półrocznej — jeszcze inny chwali sobie skuteczność upomnień przez kancelaryę adwokata i t. d.

Mojem zdaniem ani Zakłady emitujące obligi hipoteczne, ani Kasy Oszczędności, operujące funduszami im powierzonymi, z reguły nie powinny dopuszczać do zaległości ponad dwie raty półroczne i nie powinny też zezwalać w razie większych zaległości na konwersye dla wyrównania.

Zastrzegam się jednak wyraźnie, że ani jedna ani druga zasada nie może być traktowaną jako niezmienna i niedopuszczająca wyjątków norma.

Sądzę przeciwnie, że każdy z osobna wypadek należy traktować indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich tych danych, które na sprawę dotyczącą jakikolwiek wpływ mieć mogły.

Jeżeli tedy Zarząd instytucyi na podstawie dokładnego i wszechstronnego zbadania każdego z osobna wypadku dojdzie do przekonania że dłużnik będzie miał możność choćby powolnego umorzenia zaległości i dojścia do równowagi, powinien zezwolić — o ile nie zagraża zadawnienie odsetek — na moratorium półroczne lub choćby nawet całoroczne. Jeżeli zaś dłużnik jest ekonomicznie tak słaby, że nie można się spodziewać choćby powolnego umorzenia zaległości bez obawy narażenia Zakładu na utratę przedawnionych odsetek, jeżeli hipoteka jest ponad wszelką wątpliwość dostateczną, jeżeli sposób zarządzania hipoteką przez dłużnika nie wzbudza obawy deterrorowania i powolnego zaniku substancyi, jeżeli wkońcu jest uzasadnione przypuszczenie, że dłużnik będzie miał możność i dobrą wolę regularnego uiszczania rat — natenczas, zdaniem mojem, konwersya zaległości wraz z resztującym kapitałem zapomocą nowej pożyczki w sumie zaokrąglonej na okres wedle możności dłuższy aniżeli poprzedni, leży zarówno w interesie dłużnika jak i zakładu.

Józef Ingwer.

W sprawie statystyki Kas Oszczędności.

W sprawie statystyki Kas Oszcz. znajdujemy nader cenne uwagi w „Kreutz Zeitung“. Szczególnie zasługują na uwagę wywody co do sposobu porównania zmysłu oszczędnościowego u różnych krajów i narodów. Autor artykułu twierdzi, że system porównania wysokości wkładek „na głowę“ przypadających jest nietrafny z tego powodu ponieważ dana ludność może być bardzo oszczędna, lecz składając się z drobnych właścicieli gruntu lub przemysłowców lokuje swoje oszczędności w obrocie własnego przedsiębiorstwa lub przemysłu. Także i wysokie wkładki nie dowodzą rozwiniętego zmysłu oszczędnościowego, jeżeli Kasy Oszcz. nie ograniczają się tylko do przyjmowania drobnych wkładek, gdyż w przeciwnym razie te wielkie wkładki pochodzą od kapitalistów. Przypadek ten zachodzi w Prusach. I tak na 1323 publicznych Kas Oszczędności (z Westfalią) przyjmowało 997 wkładki większe od dozwolonych statutem, 380 nie miało określonej statutem wysokości wkładek, z reszty 176 (88 westfalskich) 88 przyjmowały warunkowo większe wkładki. Stosownie do tego, z ogólnej ilości książeczek wkładkowych (z końcem 1901 r.) 903327, przypadało 40033 książeczek z wkładkami ponad 1000 m. a 3334549 z wkładkami od 3 do 5 tysięcy m. książeczki opiewające na 300—600 m. stanowiły przerażającą mniejszość. Racyonalnym sposobem badania jest ilość książeczek wkładkowych w obiegu będących. I tak w Prusach na 100 mieszkańców (r. 1900) było 25, 15 książeczek wkładkowych; w Danii 48; w Szwecji 35; w Belgii 27; w Norwegii 31; we Włoszech i Austro-Węgrzech około 17—18; we Francji 28; w Rosyi 3,33; W Niemieckich państwach związkowych przypada na 100 ludności. w Saksonii 56,62; w Bawaryi 13 1/2; w Wirtembergii 22,64 książeczek wkładkowych itd. Ile cyfry jednak nie dają dokładnego obrazu zmysłu oszczędnościowego w tych krajach, z uwagi na pewne ograniczenia np. w Wirtembergii: że jedna osoba tylko jedną książeczkę mieć może, że wkładki tylko od osób z biedniejszej warstwy są przyjmowane etc. We Francji podana cyfra książeczek najtrafniej jeszcze odzwierciedla zmysł oszczędnościowy ludności, tu bowiem nie wolno posiadać pod zagrożeniem utraty procentów równocześnie książeczki wkładkowej Kas Oszcz. i pocztowych Kas Oszcz. i więcej książeczek wkładkowych jednej osobie (art. 18 ust. 20/7 1895). *A. Ossoliński.*

Terminy wypowiedzenia wkładek w Saksonii.

Z okazji pewnego specjalnego wypadku wydało saskie ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządzenie w sprawie terminu wypowiedzenia wkładek, w którym czytamy taką argumentację: Doświadczenie pouczyło, że znajdujące się w Kasach Oszczędności w rozmaitych krajach największe wkładki są najmniej stałe. To zjawisko tłumaczy się tem, że takie wkładki nie są przeznaczone, tak jak małe wkładki na pozostawienie w Kasach Oszcz. lecz są przydatne także do innej lokacji. Gdyby kursa hipotek i papierów wartościowych się podniosły, albo opadły, toby i te wielkie wkładki zostały wycofane z Kas Oszcz. i gdzieindziej lokowane. Nie można także przeoczyć i tej okoliczności, że w czasach, w których dla braku

gotówki wypłata w Kasach Oszczędności jest utrudniona, posiadacze wielkich wkładek znaleźliby najlepszą sposobność ulokowania gdzieindziej swych pieniędzy. Szczególnie w czasach wojennych lub podczas zamieszek wynikłoby dla Kas Oszczędności wielkie niebezpieczeństwo z temi wielkimi wkładkami wkładkami z powodu krótkich terminów wypowiedzenia. U największej ilości Kas Oszcz. w Saksonii jest dotąd 3 miesięczny termin wypowiedzenia jako najdłuższy. Termin ten jest odpowiedni, jeżeli wkładki nie przenoszą kwoty 1500 marek przy wkładkach wyższych jest ten termin za krótki, z uwagi na większą niestałość wielkich wkładek, i z uwagi na zwyczajowy 6 miesięczny termin wypowiedzenia przy pożyczkach hipotecznych. Dlatego też Ministerstwo oświadczyło że wskazanem jest, aby przy wkładkach przenoszących kwotę 1500 marek termin wypowiedzenia był na 6 miesięcy przedłużony, zwłaszcza u tych kas, które dopuszczają maximum wkładki na jedną książeczkę 3000, lub 5000 marek.

A. Ossoliński.

Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności.

Dnia 25 marca 1905 w sali obrad galicyjskiej kasy oszczędności odbyło się posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności.

Protokół z poprzedniego posiedzenia odczytano i bez zmiany przyjęto poczem sekretarz biura odczytał sprawozdanie Prezydium z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia po dzień 15 marca. — Ze sprawozdania tego nader obszernego wyjmujemy następujące szczegóły:

Liczba związkowych kas oszczędności powiększyła się o dwie tj. o powiatową kasę oszczędności w Mielcu i o miejską kasę oszczędności w Sanoku, — które zgłosiły swe przystąpienie z rokiem 1905 Zdała od organizacji związkowej trzymając się dotąd dla nieznanych powodów kasy: Biała (miejska), Brody (powiatowa), Grodek (powiatowa), Jasło (miejska), Kolbuszowa (powiatowa), Krosno (miejska), Ropczyce (powiatowa), Sambor (powiatowa), Stanisławów (miejska), Tarnów (miejska) i Żywiec (miejska). Jedną z miejskich kas oszczędności na wniosek reprezentacji gminnej uchwalili likwidację, którą jednakże da się uniknąć przez przeprowadzenie fuzji z powiatową kasą oszczędności w tejże samej miejscowości się znajdującą. Projektowane natomiast jest założenie dwóch nowych kas a to w Mikołajowie nad Dniestrem i w Bełzie. Nowo założona kasa oszczędności w Sanoku, gdzie Związek przez swego lustratora zakładał księgi i wprowadzał manipulację rozwija się nader pomyślnie i jest nadzieja, że pod względem manipulacji kasa ta będzie mogła być zaliczoną do rzędu najlepiej prowadzonych.

Podobnie jak i poprzednio, tak też w ostatnich czasach Wydział interweniował na życzenie kas u rozmaitych władz i to po największej części z pomyślnym skutkiem. — Poruszona na ostatniem posiedzeniu Wydziału sprawa reskryptu Wydziału krajowego, z poleceniem do Wydziału powiatowego by tenże wycofał z kasy oszczędności w S. wszystkie wkładki funduszów ubogich dla braku pupilarnego bezpieczeństwa książeczek wkładkowych, również pomyślnie i na korzyść kasy załatwiona została, skutkiem przedstawienia wniesionego przez Wydział Związek do Wydziału krajowego.

W sprawie funduszków emerytalnych względnie funduszu zaopatrzenia na starość lub na wypadek niezdolności do pracy funkcjonariuszów kas oszczędności Wydział zniósł się z towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych celem zbadania, czy i o ile należałoby kasom, które na razie krępowane przepisami statutów nie mogą przystąpić do utworzenia swych własnych funduszków emerytalnych, — ułatwić zabezpieczenie i zaopatrzenie ich urzędników. Po dokładnym zbadaniu Wydział wystąpi z odpowiednimi wnioskami.

Sprawozdanie Wydziału, które dotknęło także innych wielu spraw, po krótkiej dyskusji przysięto do wiadomości, — poczem z porządku dziennego przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniami z lustracji w kasie oszczędności w Stryju i w powiatowej kasie oszczędności w Gorlicach.

Uchwały jakie zapadły jak i uwagi Wydziału zakomunikowane zostaną tym kasom. — Sprawozdania z lustracji w kasie oszczędności m. Krakowa i w Nowym Targu odłożono do następnego posiedzenia.

Następny punkt porządku dziennego a mianowicie sprawozdanie komisji wybranej dla rewizji wzorowego statutu odroczone, a to z powodu, że komisja przyszła do przekonania, że wobec nagromadzonego materiału i poprawek, jakie przez poszczególne kasy do projektu p. Gołąba zgłoszone zostały, — potrzeba jeszcze raz cały projekt opracować, jeśli ma w rzeczywistości być dobrym i odpowiadać potrzebom i stosunkom kas oszczędności.

Z porządku dziennego wygłosił Dyr. Ingwer referat, który w obszernym streszczeniu podajemy na innym miejscu w tym numerze

W sprawie wniosku p. Karola Nalepy o projekcie Banku związkowego galicyjskich kas oszczędności Wydział po przeprowadzonej dyskusji uchwalił zaproponować Walnemu Zgromadzeniu rezolucję treści następującej:

„Walne Zgromadzenie delegatów galic. kas oszczędności uznając potrzebę założenia Banku związkowego tychże kas celem załatwiania dla nich czynności i bankierskich, ułatwiania obrotu pieniężnego między niemi, ułatwiania reeskotu weksli w razie potrzeby, jak nie mniej celem ewentualnej emisji listów zastawnych dla uruchomienia lokacyj hipotecznych, gdyby tego okazała się potrzeba, poleca Wydziałowi Związku, aby przedsięwziął czynności przygotowawcze celem założenia takiego banku w chwili, którą przez wzgląd przez wyrobioną już świadomość społeczności interesów między kasami oszczędności naszego kraju uzna za odpowiednią.

W sprawie nadzoru rządowego w kasach oszczędności, poruszonej wnioskiem p. Dra Steuermanna Wydział po wysłuchaniu referenta p. Dyr. Strzyżowskiego i po przeprowadzonej dyskusji uchwalił nie przedkładać Walnemu Zgromadzeniu żadnej rezolucji a to z powodu że sprawa nadzoru rządowego dokładnie jest określona tak w regulatywie jak i w statucie wzorowym, a ponadto dlatego, że Wydział nie jest powołany do określania atrybucji komisarzy rządowych.

W sprawie zaprowadzenia obrotu przekazowego między kasami oszczędności poruszonej wnioskiem Dyr. Nikorowicza odesłanej do Wydziału, uchwalono zaproponować Walnemu Zgromadzeniu następujące rezolucje:

1) Związek galicyjskich kas oszczędności uznaje ważność, użyteczność a nawet potrzebę zaprowa-

dzenia w kasach związkowych działu książeczek deponowanych i obrotu przekazowego.

2) Związek opracuje projekt zmiany statutów, dający się zastosować przez wszystkie prowincjonalne kasy oszczędności.

3) Wydział Związku za pomocą okólnika zaleci wszystkim kasom związkowym podjęcie odpowiednich kroków w celu zaprowadzenia tej reformy.

Walne Zgromadzenie delegatów uchwalono zwołać na poniedziałek 17 kwietnia 1905. godzinę 10 przed południem do sali obrad gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

Notatki.

Walne Zgromadzenie Delegatów związkowych kas oszczędności odbędzie się w poniedziałek dnia 17 kwietnia 1905 o godzinie 10. przedpołudniem w sali obrad galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie
2. Wybór Prezydyum (art. XIX statutu)
3. Sprawozdanie Wydziału z czynności za czas od 1 stycznia 1904 do 31 grudnia 1904
4. Sprawozdanie komisji kontrolującej o zamknięciu rachunkowem za r. 1904
5. Wnioski Wydziału w sprawie preliminarza na r. 1905 i wysokości rocznych wkładek na r. 1905.
6. Sprawozdanie Wydziału o wniosku Wgo Karola Nalepy (Nowy Sącz) w sprawie Banku związkowego kas oszczędności w Galicyi (ref. Dyr. Dr. Jan Kanty Steczkowski)
7. Sprawozdanie Wydziału o wniosku Wgo Dr. Józefa Steuermanna (Sambor) w sprawie nadzoru rządowego w kasach oszczędności (ref. Dyr. Józef Strzyżowski)
8. Sprawozdanie Wydziału o wniosku Wgo Antyma Nikorowicza (Lwów) w sprawie obrotu przekazowego między kasami oszczędności (ref. Dyr. Józef Ingwer)
9. Wybór siedmiu członków Wydziału na następne trzecie.
10. Wnioski członków.

Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności, odbędzie się w sali obrad gal. Kasy oszczędności we Lwowie w niedzielę dnia 16 kwietnia 1905 o godzinie 10 przedpołudniem z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia
2. Sprawozdanie rachunkowe za rok 1904 i preliminarz budżetu na r. 1905
3. Sprawozdania z lustracji:
 - a) Miejskiej Kasy oszczędności w Krakowie (ref. Dr. Steczkowski)
 - b) Powiatowej Kasy oszcz. w Nowym Targu (ref. Dyr. Gołąb)
4. Sprawa wyboru siedmiu członków Wydziału na następne trzecie.
5. Omówienie wniosków samoistnych, które ewentualnie zgłoszone zostaną przez Związkowe Kasy oszczędności na Walne Zgromadzenie delegatów.
6. Wnioski członków.

Związek galic. Kas oszczędności wydał rozprawę Dra Zygmunta Gargasa pt. Loterya a oszczędność. Rozprawa ta omawia różne sposoby zużytkowania popędu do gry dla celów oszczędzania. Rozprawę tę rozesłaliśmy do wszystkich kas zwią-

zkowych, jest ona również do nabycia w biurze Związku i we wszystkich księgarniach po cenie 1 Kor. za egzemplarz.

Kasa oszczędności miasta Krakowa wskutek uchwalonego przez Wydział wielki niżenia stopy procentowej od wszystkich wkładek na $3\frac{3}{4}\%$ począwszy od dnia 1 lipca 1905 udzielać będzie od tego terminu pożyczki hipoteczne i gminne na $4\frac{3}{4}\%$ od sta i bonifikować przy punktualnem placeniu rat $\frac{1}{4}\%$ od sta z procentów, tak, że faktycznie stopa procentowa od pożyczek hipotecznych w kasie oszczędności miasta Krakowa wyniesie $4\frac{1}{2}\%$ od sta. Po dniu 1 lipca 1905 płatne raty hipoteczne od istniejących pożyczek liczone będą również wedle tak niższej stopy procentowej. Odpowiedniej redukcji ulegnie także stopa procentowa od eskonto weksli i od zaliczek na zastaw papierów wartościowych.

Poszukiwana lokacja K 50 — 100.000 — na 4% -we ewentualnie $4\frac{1}{4}\%$ -we książeczki wkładowe miejskiej Kasy oszczędności. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Związku.

Staraniem Związku galicyjskich kas oszczędności we Lwowie wydany został:

„Zbiór norm i przepisów prawnych odnoszących się do kas oszczędności. — Lwów 1904”.

Cena za egzemplarz wynosi K. 2.—, z przesyłką pocztową poleconą K. 2.35.

Wszystkie zamówionych egzemplarzy skutecznie Biuro Związku gal. kas oszczędności.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428.13.

Lwów
we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 1. 3.

Telefon nr. 57. Dyrekcya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Aussig n/Z.
Berno, Budapeszt,
Czernewce, Grac,
Prościejów, W Neu-
stadt i St. Pölten.
12 kantorów wymiany i kas depozytów we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na $3\text{--}6\%$ książeczki wkładowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dnem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. **Eskontuje weksle**, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty **giełdowe** na targach krajowych i zagranicznych. **Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy** na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgałęzionymi st sunkami w całym świecie kupieckim,

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc marzec 1905.

	o	Stan kapitału wkładowego z dniem 28. lutego 1905		W ciągu miesiąca marca						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. marca 1905.		
		K.	h.	Wynosiły wkładki		wypłacono		K.	h.	K.	h.	K.	h.	
				stron	K.	h.	stron							K.
Bochnia *) m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bochnia *) p.	4, 4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bohorodeczany p.	4 1/2	325.820	98	65	18.223	53	53	22 016	18	—	3.822	65	321.993	83
Brzeżany p.	4 1/2	1,117.863	38	115	84.034	92	75	98.766	80	+	45.268	12	1,163.131	70
Buczacz p.	3.5	1,008.904	85	106	133.770	83	74	76.290	26	+	56 480	62	1,065.385	47
Dobromil m.	5	507.003	62	45	10.937	11	65	18.909	92	—	7.966	81	499.036	81
Dolina p.	4 1/2	1,200.715	56	153	74.933	55	156	51.141	05	+	23.792	50	1,224.508	06
Drohobycz m.	4	1,779.666	46	108	69.537	79	94	55.301	28	+	14.236	51	1,793.902	97
Horodenka *) p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław m.	4 1/2	1,993.156	51	236	83.255	64	198	115.708	77	—	32.453	13	1,960.703	38
Kałuż p.	4 1/2	857.619	66	109	56.898	60	112	47.459	64	+	9.375	96	866.998	62
Kołomyja m.	4	4,381.481	64	571	278.978	74	475	158.021	09	+	120.957	65	4,502.439	29
Kraków m.	4	34 481.407	67	2932	956.435	11	2873	937.136	62	+	19.298	49	—	—
Kraków *) p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	+	—	—	—	—
Lwów gal.	3-6	77,343.767	68	8971	3,400.554	85	9708	3,374.624	16	+	25.930	69	77,369.698	37
Mielec *) p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myślenice p.	4, 4 1/2	1,136.904	83	?	41.214	80	?	36.920	56	+	4.294	24	1,141.199	07
Nowy Sącz *) m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowy Targ *) p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	4	2,912 151	32	268	144.347	74	241	91.879	14	+	50.468	60	2,962.619	92
Przemysł m.	4	7,491.460	94	475	214.381	59	699	264.626	15	—	50.244	56	7,441.216	33
Rzeszów *) m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor m.	4	5,409.838	14	393	172.281	84	427	182.917	99	—	10.636	15	5,399.201	90
Sanok m.	4 1/2	277.451	35	83	76.524	40	22	13.822	09	+	62.702	31	340.153	66
Śniatyn m.	5	162.604	99	17	6.244	03	25	9.901	14	—	3.657	06	153.947	93
Śniatyn *) p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	4 1/2	843.861	08	101	32.470	41	73	24 235	12	—	8.245	29	852 106	32
Stryj m.	4	2,054.169	02	195	135.812	—	178	81.430	36	—	51.381	64	2,105.570	66
Tarnobrzeg p.	4 1/2, 5	849.193	18	53	100.952	13	59	49.428	99	+	51.523	14	900.716	32
Tarnopol m.	3 3/4	6,455.726	73	958	945.492	12	874	242.181	27	+	10 130	85	6,759.037	58
Trembowla p.	4 1/2	757 227	61	105	114.131	65	95	23.020	89	+	91.110	76	848.338	37
Wadowice p.	4	4,237.195	63	267	160.024	01	256	95.802	86	+	64.221	15	4,301.416	78
Wieliczka p.	4 1/2, 5	2,921.279	85	201	257.693	60	201	188.795	45	+	68.838	15	2,990.118	—
Zaleszczyki p.	4 1/2, 5	508.015	32	57	26.913	23	40	18.537	97	+	8.345	26	516.360	58

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy

JAN BROMILSKI

we Lwowie ul. Karola Ludwika (Grand Hotel).

Skład papierów, przyborów do pisania i rysowania
poleca wyrobu krajowego

Księgi buchalteryczne, najrozmaitsze z tekstem polskim, księgi kopjowe etc.
Wykonuje księgi i druki dla kas oszczędności podług podanych wzorów, papiery listowe i koperty z nagłówkami, stampile, numeratory, pieczętki papierowe, gumowe i t. p.

Ceny niższe! Stałym odbiorcom opust!

Długoletni dostawca Gal. Kasy Oszczędności i innych Instytucyi.

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIJEN

kupuje i sprzedaje wszelkie **papiery wartościowe i waluty zagraniczne** po możliwie najskrupulatniejszych kursach, uskutecznia pod takimi samymi warunkami wszelkie **zlecenia giełdowe** zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, **wypłaca wszelkie kupony** możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizyi inkasowej.

Do nabycia we wszystkich księgarniach

Dr. Zygmunt Gargas

ODSETKI

od podatków nieprawnie pobranych

Lwów 1905, str. 24, w 8-ce.

Skład główny w księgarni Narodowej.

Cena za egz. 50 h.

Bilety wizytowe litografowane ———
——— **Zaproszenia ślubne i balowe.**

ETYKIETY na flaszki, pudełka, puszki itp. jednokolorowe lub barwne.

PAPIERY WARTOŚCIOWE, KSIĄŻECZKI KASY OSZCZĘDNOŚCI I UDZIAŁOWE.

KARTY ADRESOWE, NAGŁÓWKI NA LISTY I FAKTURY KUPIECKIE artystycznie wykonane. **DYPLOMY, OBRAZY, PLANY, MAPY, NUTY, OGŁOSZENIA** **PLAKATY, TUTKI CYGARETOWE, CENNIKI, AUTOGRAFIE** i wszelkie roboty w zakres litograficzno artystyczny wchodzące wykonuje wzorowo i na czas oznaczony.

Od roku 1773 istniejąca

DRUKARNIA

wykonuje wszelkie roboty drukarskie od najdrobniejszych, jako to: koperty, listy kupieckie, memoranda, ogłoszenia, druki gospodarskie itp. do najwykwintniejszych tabel, ilustracje dzieła i broszury **DRUKI I TABELY DLA KAS OSZCZĘDNOŚCI I BANKÓW.**

Z poważaniem

Piller i Spółka

Lwów, ulica Łyczakowska liczba 3.

BILANSE

Galicyjskich kas oszczędności

za rok 1903.

30. Sambor. Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:	Stan czynny:																																				
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Wkładki</td> <td style="text-align: right;">K. 5,186.089 64</td> </tr> <tr> <td>Odsetki pobrane na r. 1904</td> <td style="text-align: right;">" 8.520 04</td> </tr> <tr> <td>Depozyta</td> <td style="text-align: right;">" 13 460 —</td> </tr> <tr> <td>Czysty zysk</td> <td style="text-align: right;">" 12.877 72</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 5,220.947 40</td> </tr> </table>	Wkładki	K. 5,186.089 64	Odsetki pobrane na r. 1904	" 8.520 04	Depozyta	" 13 460 —	Czysty zysk	" 12.877 72		K. 5,220.947 40	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Gotówka</td> <td style="text-align: right;">K. 132.721 94</td> </tr> <tr> <td>Pożyczki hipoteczne</td> <td style="text-align: right;">" 3,363.468 84</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" gminne</td> <td style="text-align: right;">" 579.797 49</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" towarzystw zal.</td> <td style="text-align: right;">" 6.411 20</td> </tr> <tr> <td>Zastawy</td> <td style="text-align: right;">" 8.242 69</td> </tr> <tr> <td>Weksle</td> <td style="text-align: right;">" 394.686 —</td> </tr> <tr> <td>Realności nabyte</td> <td style="text-align: right;">" 26 438 30</td> </tr> <tr> <td>Efakta własne</td> <td style="text-align: right;">" 464.793 45</td> </tr> <tr> <td>Odsetki zaległe</td> <td style="text-align: right;">" 142 409 41</td> </tr> <tr> <td>Depozyta</td> <td style="text-align: right;">" 13 460 —</td> </tr> <tr> <td>Dotacya działu zaliczkowego</td> <td style="text-align: right;">" 80.000 —</td> </tr> <tr> <td>Inne</td> <td style="text-align: right;">" 8 518 08</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 5,220.947 40</td> </tr> </table>	Gotówka	K. 132.721 94	Pożyczki hipoteczne	" 3,363.468 84	" gminne	" 579.797 49	" towarzystw zal.	" 6.411 20	Zastawy	" 8.242 69	Weksle	" 394.686 —	Realności nabyte	" 26 438 30	Efakta własne	" 464.793 45	Odsetki zaległe	" 142 409 41	Depozyta	" 13 460 —	Dotacya działu zaliczkowego	" 80.000 —	Inne	" 8 518 08		K. 5,220.947 40
Wkładki	K. 5,186.089 64																																				
Odsetki pobrane na r. 1904	" 8.520 04																																				
Depozyta	" 13 460 —																																				
Czysty zysk	" 12.877 72																																				
	K. 5,220.947 40																																				
Gotówka	K. 132.721 94																																				
Pożyczki hipoteczne	" 3,363.468 84																																				
" gminne	" 579.797 49																																				
" towarzystw zal.	" 6.411 20																																				
Zastawy	" 8.242 69																																				
Weksle	" 394.686 —																																				
Realności nabyte	" 26 438 30																																				
Efakta własne	" 464.793 45																																				
Odsetki zaległe	" 142 409 41																																				
Depozyta	" 13 460 —																																				
Dotacya działu zaliczkowego	" 80.000 —																																				
Inne	" 8 518 08																																				
	K. 5,220.947 40																																				

31. Śniatyn. Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:	Stan czynny:																																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Wkładki</td> <td style="text-align: right;">K. 195.559 13</td> </tr> <tr> <td>Rachunki różnych osób</td> <td style="text-align: right;">" 341 15</td> </tr> <tr> <td>Odsetki pobrane na r. 1904</td> <td style="text-align: right;">" 1.926 65</td> </tr> <tr> <td>Reeskont weksli</td> <td style="text-align: right;">" 19.804 —</td> </tr> <tr> <td>Zaliczka gminy m. Śniatyna</td> <td style="text-align: right;">" 9.000 —</td> </tr> <tr> <td>Fundusz rezerwowy</td> <td style="text-align: right;">" 7.239 35</td> </tr> <tr> <td>Zysk za rok 1902</td> <td style="text-align: right;">" 1.030 13</td> </tr> <tr> <td>Czysty zysk</td> <td style="text-align: right;">" 220 89</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 235 121 30</td> </tr> </table>	Wkładki	K. 195.559 13	Rachunki różnych osób	" 341 15	Odsetki pobrane na r. 1904	" 1.926 65	Reeskont weksli	" 19.804 —	Zaliczka gminy m. Śniatyna	" 9.000 —	Fundusz rezerwowy	" 7.239 35	Zysk za rok 1902	" 1.030 13	Czysty zysk	" 220 89		K. 235 121 30	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Gotówka</td> <td style="text-align: right;">K. 3.414 93</td> </tr> <tr> <td>Pożyczki hipoteczne</td> <td style="text-align: right;">" 127.100 46</td> </tr> <tr> <td>Weksle</td> <td style="text-align: right;">" 78.528 —</td> </tr> <tr> <td>Zastawy</td> <td style="text-align: right;">" 395 —</td> </tr> <tr> <td>Odsetki zaległe</td> <td style="text-align: right;">" 1.334 40</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" zapłacone na r. 1904</td> <td style="text-align: right;">" 75 67</td> </tr> <tr> <td>Zwrot kosztów założenia</td> <td style="text-align: right;">" 8.600 —</td> </tr> <tr> <td>Bank krajowy</td> <td style="text-align: right;">" 5.301 78</td> </tr> <tr> <td>Fundusz rezerwowy</td> <td style="text-align: right;">" 7.239 35</td> </tr> <tr> <td>Inne</td> <td style="text-align: right;">" 3.131 71</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 235.121 30</td> </tr> </table>	Gotówka	K. 3.414 93	Pożyczki hipoteczne	" 127.100 46	Weksle	" 78.528 —	Zastawy	" 395 —	Odsetki zaległe	" 1.334 40	" zapłacone na r. 1904	" 75 67	Zwrot kosztów założenia	" 8.600 —	Bank krajowy	" 5.301 78	Fundusz rezerwowy	" 7.239 35	Inne	" 3.131 71		K. 235.121 30
Wkładki	K. 195.559 13																																								
Rachunki różnych osób	" 341 15																																								
Odsetki pobrane na r. 1904	" 1.926 65																																								
Reeskont weksli	" 19.804 —																																								
Zaliczka gminy m. Śniatyna	" 9.000 —																																								
Fundusz rezerwowy	" 7.239 35																																								
Zysk za rok 1902	" 1.030 13																																								
Czysty zysk	" 220 89																																								
	K. 235 121 30																																								
Gotówka	K. 3.414 93																																								
Pożyczki hipoteczne	" 127.100 46																																								
Weksle	" 78.528 —																																								
Zastawy	" 395 —																																								
Odsetki zaległe	" 1.334 40																																								
" zapłacone na r. 1904	" 75 67																																								
Zwrot kosztów założenia	" 8.600 —																																								
Bank krajowy	" 5.301 78																																								
Fundusz rezerwowy	" 7.239 35																																								
Inne	" 3.131 71																																								
	K. 235.121 30																																								

33. Sokal. Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:	Stan czynny:																																														
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Wkładki</td> <td style="text-align: right;">K. 769.461 45</td> </tr> <tr> <td>Kaucyje służbowe</td> <td style="text-align: right;">" 1.000 —</td> </tr> <tr> <td>Depozyta obce w gotówce</td> <td style="text-align: right;">" 233 32</td> </tr> <tr> <td>Przenośne odsetki</td> <td style="text-align: right;">" 3.955 76</td> </tr> <tr> <td>Gotówka funduszu rezerwowego</td> <td style="text-align: right;">" 20 —</td> </tr> <tr> <td>Pozostałość zysku administracyjnego z roku 1902</td> <td style="text-align: right;">" 780 —</td> </tr> <tr> <td>Saldo-zysk</td> <td style="text-align: right;">" 6.507 92</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 781.958 45</td> </tr> </table>	Wkładki	K. 769.461 45	Kaucyje służbowe	" 1.000 —	Depozyta obce w gotówce	" 233 32	Przenośne odsetki	" 3.955 76	Gotówka funduszu rezerwowego	" 20 —	Pozostałość zysku administracyjnego z roku 1902	" 780 —	Saldo-zysk	" 6.507 92		K. 781.958 45	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Gotówka</td> <td style="text-align: right;">K. 26.250 21</td> </tr> <tr> <td>Pożyczki hipoteczne</td> <td style="text-align: right;">" 568.829 76</td> </tr> <tr> <td>Pożyczki komunalne</td> <td style="text-align: right;">" 574 80</td> </tr> <tr> <td>Weksle eskontowane</td> <td style="text-align: right;">" 128.409 —</td> </tr> <tr> <td>Weksle w procesie i protestowane</td> <td style="text-align: right;">" 4.627 —</td> </tr> <tr> <td>Druki i książki w zapasie</td> <td style="text-align: right;">" 1.655 47</td> </tr> <tr> <td>Meble i urządzenie biur</td> <td style="text-align: right;">" 1.897 70</td> </tr> <tr> <td>Zaliczki do wyrachowania</td> <td style="text-align: right;">" 20 —</td> </tr> <tr> <td>Zaliczki na płace urzędników i sługi</td> <td style="text-align: right;">" 1.463 30</td> </tr> <tr> <td>Zaliczki na premie asekuracyjne</td> <td style="text-align: right;">" 369 —</td> </tr> <tr> <td>Zaległe odsetki</td> <td style="text-align: right;">" 6.526 01</td> </tr> <tr> <td>Depozyta obce w efektach</td> <td style="text-align: right;">" 1.000 —</td> </tr> <tr> <td>Koszta procesowe</td> <td style="text-align: right;">" 596 20</td> </tr> <tr> <td>Efakta</td> <td style="text-align: right;">" 39.740 —</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">K. 781.958 45</td> </tr> </table>	Gotówka	K. 26.250 21	Pożyczki hipoteczne	" 568.829 76	Pożyczki komunalne	" 574 80	Weksle eskontowane	" 128.409 —	Weksle w procesie i protestowane	" 4.627 —	Druki i książki w zapasie	" 1.655 47	Meble i urządzenie biur	" 1.897 70	Zaliczki do wyrachowania	" 20 —	Zaliczki na płace urzędników i sługi	" 1.463 30	Zaliczki na premie asekuracyjne	" 369 —	Zaległe odsetki	" 6.526 01	Depozyta obce w efektach	" 1.000 —	Koszta procesowe	" 596 20	Efakta	" 39.740 —		K. 781.958 45
Wkładki	K. 769.461 45																																														
Kaucyje służbowe	" 1.000 —																																														
Depozyta obce w gotówce	" 233 32																																														
Przenośne odsetki	" 3.955 76																																														
Gotówka funduszu rezerwowego	" 20 —																																														
Pozostałość zysku administracyjnego z roku 1902	" 780 —																																														
Saldo-zysk	" 6.507 92																																														
	K. 781.958 45																																														
Gotówka	K. 26.250 21																																														
Pożyczki hipoteczne	" 568.829 76																																														
Pożyczki komunalne	" 574 80																																														
Weksle eskontowane	" 128.409 —																																														
Weksle w procesie i protestowane	" 4.627 —																																														
Druki i książki w zapasie	" 1.655 47																																														
Meble i urządzenie biur	" 1.897 70																																														
Zaliczki do wyrachowania	" 20 —																																														
Zaliczki na płace urzędników i sługi	" 1.463 30																																														
Zaliczki na premie asekuracyjne	" 369 —																																														
Zaległe odsetki	" 6.526 01																																														
Depozyta obce w efektach	" 1.000 —																																														
Koszta procesowe	" 596 20																																														
Efakta	" 39.740 —																																														
	K. 781.958 45																																														

33. **Stanisławów.** Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:		Stan czynny:	
Wkładki	K. 6,919.317 03	Gotówka	K. 150.790 76
Odsetki pobrane na r. 1904	" 35.741 69	Pożyczki hipoteczne	" 4,857.111 15
Rachunek różnych osób	" 8.266 69	" gminne	" 319.754 95
Należności stemplowe	" 6.68	Weksle	" 671.526 52
Rachunek bieżący	" 5.448 —	Zastawy	" 16.814 —
Kaucye i depozyta	" 40.483 02	Efekta własne	" 523.548 60
Fundusz rezerwowy	" 501.724 43	Oddział zastawniczy	" 234 000 —
" emerytalny	" 111.205 62	Lokacya w Bankach	" 100.000 —
Fundusz na pokrycie różnicy kursowej	" 46.909 58	Zaliczki zwrotne	" 7.101 84
Zysk za r. 1903	" 34 602 58	Inwentarz	" 6.736 10
		Fundusz rezerwowy	" 501.724 43
		" emerytalny	" 111.205 62
		Odsetki zaległe	" 55.084 88
		Kaucye i depozyta	" 40.483 02
		Inne	" 7.823 45
	<u>K. 7,703.705 32</u>		<u>K. 7,703.705 32</u>

34. **Stryj.** Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:		Stan czynny:	
Wkładki	K. 1,721.297 18	Gotówka	K. 32.430 34
Depozyta w gotówce	" 4 261 62	Pożyczki hipoteczne	" 909.535 37
" w efektach	" 890 —	" komunalne	" 33.752 70
Zaliczka miasta Stryja	" 11.500 —	Zastawy	" 5.380 —
Fundusz rezerwowy	" 98.239 93	Weksle	" 424.858 12
" " specjalny	" 9 312 03	Zaliczki i koszty procesowe	" 1.224 56
Odsetki pobrane w r. 1904	" 9 664 87	Inwentarz	" 4.500 —
Fundusz emerytalny	" 1.441 12	Depozyta obce	" 890 —
Zysk za r. 1903	" 15.537 81	Efekta własne	" 314.919 —
		Fundusz rezerwowy	" 98 239 93
		Realności nabyte	" 27.199 79
		Odsetki zaległe	" 7.714 75
	<u>K. 1,872.144 56</u>		<u>K. 1,872.144 56</u>

35. **Tarnobrzeg.** Powiatowa kasa oszczędności.

Stan bierny:		Stan czynny:	
Wkładki	K. 773.723 82	Gotówka	K. 22.564 95
Kaucye	" 968 89	Pożyczki hipoteczne	" 701.433 67
Fundusz rezerwowy	" 10.062 77	Weksle	" 19.066 75
Zaliczka Rady powiatowej	" 1.952 66	Fundusz rezerwowy	" 10.062 77
Odsetki pobrane na r. 1904	" 1.833 82	Koszta założenia	" 1.581 72
Zysk za rok 1903	" 2.492 52	Inwentarz i druki	" 988 86
		Odsetki zaległe	" 1.216 46
		Inne	" 119 30
	<u>K. 757.034 48</u>		<u>K. 757.034 48</u>

36. **Tarnopol.** Miejska kasa oszczędności.

Stan bierny:		Stan czynny:	
Wkładki	K. 6,333.521 70	Gotówka	K. 54.112 51
Rachunki bieżące	" 6.302 57	Pożyczki hipoteczne	" 3,144.992 83
Kaucye i depozyta	" 36.138 —	" gminne	" 184.091 46
Rachunki różnych osób	" 5.469 64	Weksle	" 1,658.929 54
Stemple i należności intabul.	" 4.512 81	Efekta własne	" 938.923 60
Niewypłacone zyski z lat ubiegłych	" 1.150 —	Zastawy	" 114.927 —
Odsetki i czynsze pobrane na r. 1904	" 63.858 29	Rach. z zakł. zast.	" 451.32 —
Zysk za r. 1903	" 31.938 78	" " Kasą zalicz.	" 63.909 —
		Realności	" 102.600 —
		Kaucye i depozyta	" 36.138 —
		Wadya i ceny kupna	" 16.274 61
		Weksle w procesie	" 45.299 61
		Inwentarz i druki	" 18 300 —
		Odsetki zaległe i kupony	" 40.917 12
		Zaliczki	" 13.435 45
		Inne	" 4.909 06
	<u>K. 6,482.891 79</u>		<u>K. 6,482.891 79</u>